

Dwór w Oborach

adres obiektu: Obory, Literatów 2

data powstania: 1688 (?)

autor: Tylman z Gameren (?)

Różne są opinie badaczy architektury co do autorstwa dworu w Oborach. Mariusz Karpowicz przypisał go włoskiemu architektowi Tomaszowi Poncino, Adam Miłobędzki pochodzącemu z Utrechtu Tylmanowi z Gameren, natomiast Tadeusz Stefan Jaroszewski twierdzi, że niewątpliwie jest to ktoś z kręgu Tylmana, ale niekoniecznie sam mistrz. Podobne wątpliwości wiążą się z datą powstania dworu. Ostatecznie przyjęto się uważać, że dwór w Oborach zbudowano na pewno w II poł. XVII w., zapewne ok. 1688 r. Powstał dla rodziny Wielopolskich i w ich posiadaniu znajdował się do początku XIX w. W latach 1785-96 wdowa po Hieronimie Wielopolskim, Urszula z Potockich dokonała gruntownej przebudowy dworu. Wtedy to m.in. przekształcono dach, nadając mu nowy kształt dachu mansardowego. Na nowo także urządzono wnętrze. Od 1806 r. aż do 1945 r. właścicielami majątku byli Potuliccy. Na zlecenie Mieczysława Potulickiego architekt Henryk Marconi dobudował do korpusu głównego ryzalit z kaplicą, a w elewacji ogrodowej dostawił klatkę schodową. Po 1945 r. zespół został przejęty przez państwo, a w budynku urządzono przedszkole. W 1948 r. otwarto tu Dom Pracy Twórczej Związku Literatów Polskich.

Do okazałego dworu wiedzie aleja, zakończona owalnym podjazdem. Budynek został poprzedzony dużym kamiennym tarasem. Został wymurowany z cegły, otynkowany, z kamiennym detalem. Zbudowany na planie prostokąta, z prostą bryłą, w której dominującym elementem jest mansardowy dach kryty dachówką. W elewacji południowej dobudówka mieszcząca kaplicę dworską, w elewacji ogrodowej (wschodniej) wydatny centralny ryzalit. Elewacja frontowa 9-osiowa została potraktowana bardziej dekoracyjnie od pozostałych: nad centralnie umieszczonym 3-osiowym pseudoryzalitem wznosi się trójkątny szczyt. Otwory okienne zostały ujęte w dekoracyjnych kamiennych obramieniach. Podobnie rozwiązano drzwi w okazałym portalu, nad którym wznosi się przerwany, okazały naczótek. Elewacja tylna jest już mniej dekoracyjna. Ściany wszystkich elewacji pokryte zostały pasowym boniowaniem, zwieńczone profilowanym gzymsem koronującym.

Do naszych czasów przetrwały oryginalne XVIII- i XIX-wieczne wnętrza. W holu głównym zachowały się: drewniane przepierzenie, wysoki murowany kominek, dekoracyjne kamienne portale. W pozostałych pomieszczeniach są kamienne kominki, kamienne portale drzwiowe, drewniany parkiet. Zwiedzając dwór obowiązkowo należy zajrzeć też do przylegającej kaplicy – zwracają tu uwagę freski ścienne i ołtarz z czarnego marmuru.

Oprócz dworu w parku krajobrazowym znajdują się też dwie zabytkowe oficyny oraz budynki stajni.

Dwór, wraz z parkiem został wpisany do rejestru zabytków decyzją z 19.11.1959 pod nr. A-1069/236.

Literatura:

Świątek T.W., Konstancin. Śladami ludzi i zabytków, Pruszków 2007

Świątek T.W., Konstancin. Wędrówka śladami ludzi i zabytków, Warszawa 1995

Libicki P., Libicki M., Dwory i pałace wiejskie na Mazowszu, Warszawa 2009

Oprac: Anna Gola i Michał Krasucki